

Asia: VN/144/2022

Hallituksen esitys eduskunnalle työttömien opiskelua ja työttömyysturva-oikeutta koskevaksi lainsäädännöksi

Yleisiä huomioita esityksestä

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

Lähtökohtaisesti pidämme hyvänä sitä, että sivutoimisen opiskelun mahdollisuutta laajennetaan, koska työelämän ja työtehtävien vaatimukset muuttuvat jatkuvasti ja vaativat osaamisen kehittämistä. Lisäksi monet työsuhteet ovat määräaika- tai osa-aikaisia ja väliin jää työttömyysjaksoja, joten on hyvä, jotta opinnot eivät estäisi työttömyysetuuden saamista näiltä jaksoilta.

Kokonaisuutena esitys on kannatettava, sillä se mahdollistaa työnhakijoille entistä laajemman mahdollisuudet kehittää osaamistaan työnhaun ohessa ja selkiyttää opiskelun ja työttömyysturvan yhteensovittamista kohdentuen nimenomaan opintoihin, jotka on mahdollista suorittaa työn ohessa eivätkä ole esteenä koko-aikatyön vastaanottamiselle. Lisäksi on erittäin hyvä, että lyhytkestoisten opintojen suorittamisen mahdollisuutta laajennetaan siten, että aiemmat lyhytkestoiset opinnot eivät estä uusia lyhytkestoisia opintoja.

Lausuttavaa luonnoksen työttömyysturvalakia koskevista muutosesityksistä

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

-

Lausuttavaa työttömyysetuudella tuettuna omaehtoisia opintoja opiskelevien palveluprosessista ja työnhakuvelvollisuudesta

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

Omaehtoisten opiskelijoiden työnhakuvelvoitteen asettamiseen tarvitaan joustoa ja harkinnanvaraa. Tähänkin saakka omaehtoisia opintoja on puollettu tilanteissa, joissa TE-toimisto on arvioinut, että

omaehtoisen opiskelun tukeminen on työvoimapolitiittisesti tarkoituksenmukaisin keino parantaa työnhakijan ammattitaitoa ja mahdollisuuksia saada työtä tai säilyttää työpaikka eli kun opiskelun katsotaan olennaisesti parantavan työnhakijan mahdollisuuksia työllistyä avoimille työmarkkinoille. Omaehtoinen opiskelu täydentää myös kotoutujien opiskelutarjontaa ja joissakin tapauksissa omaehtoinen opiskelu voi vastata kotoutujan tarpeita työvoimakoulutusta paremmin ja olla ensisijainen koulutusvaihtoehto. Erityisesti pienillä työmarkkina-alueilla työvoimakoulutuksena järjestettävä koulutustarjonta on suppeaa, jolloin omaehtoisen koulutuksen rooli on tärkeä. Asiakkaat voivat näin ollen joutua eriarvoiseen asemaan eri alueilla, koska työvoimakoulutuksen ja omaehtoisen koulutuksen aikainen palveluprosessi ja työnhakuvelvoite poikkeavat toisistaan.

Työnhakuvelvoitteen asettamiseen tarvitaan joustoa myös siksi, että myös muilla kuin ammatillisia valmiuksia (koulutusta) vailla olevilla on selkeitä koulutustarpeita – koulutus voi olla esimerkiksi vanhentunut tai oman koulutusalan työtehtäviä ei ole tarjolla. Myös työmarkkinat vaativat uudenlaisia osaajia esimerkiksi ravinnon ja energian tuotannon, vihreän siirtymään liittyvien toimien/kehittämisten myötä ja nämä asiat vaativat vain koulutuksellisilla elementeillä hankittua osaamista.

Ihmisillä on myös rajallinen kapasiteetti tehdä monia asioita samanaikaisesti. Tämän päivän työelämässä vaatimukset ovat kovia ja esimerkiksi vaativat samanaikaiset opinnot ja perhearki ovat vaativa yhdistelmä, joka näkyy jo nyt työelämässä uupumisina ja muina terveydellisinä oireina. Voisi olla hyvä, että välillä voisi keskittyä vain opintoihin, jos se olisi paras tapa turvata työmarkkinoille pääsy ja jos tarve on todettu TE-toimistossa – toki kriteerit saavat olla kohtalaisen korkealla ja pääpaino kohtalaisen lyhyissä, täsmällistä osaamista tuottavissa koulutuksissa.

Esitys asiakkaan palveluprosessista lisää tässä muodossaan entisestään asiakkaiden neuvonnan sekä työnhakuvelvoitteiden seurannan määrää ja siten työmäärää TE-toimistoissa. Tämä vie resurssia pois ohjauksellisesta työstä. Myös tulkkauspalvelujen tarve tulee kasvamaan.

Lausuttavaa opiskelua koskevasta työttömyysturvan käsittelyprosessista

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

TE-toimistoilla ja kuntakokeiluilla tulisi esityksen mukaan olemaan yhtäläinen oikeus antaa lausuntoja, mikä on kannatettava asia. Esityksessä jää kuitenkin epäselväksi työnjako työttömyysturvan keskitetyn vastualueen sekä TE-toimistojen/kuntakokeilujen välillä ja tätä tulisi täsmentää, sillä työttömyysturvan erityisosaaminen ja resurssit ovat siirtyneet TE-toimistoista vastuualueelle. Esityksen myötä työttömyysturvan käsittelyprosessi lisää työmäärää ja erityisosaamisen tarvetta TE-toimistoissa ja kuntakokeiluissa.

Salmela Mari
Pohjois-Karjalan TE-toimisto